

ORDINUL

mun. Chișinău

“24” octombrie 2025

Nr. 426

**Cu privire la aprobarea
Programul Național de
Control al Salmonelei la
găinile reproducătoare
pentru anii 2026-2027**

În conformitate cu prevederile art.29 alin.(4) din Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitară veterinară, pct.14 sbpct.16), pct.19 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.14/2023, Hotărârea Guvernului nr.398/2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelilor în efectivele de animale și Hotărârii Guvernului nr.264/2011 pentru aprobarea Regulamentului privind monitorizarea zoonozelor și a agenților zoonotici,

ORDON:

1. Se aprobă Programul Național de Control al Salmonelui la găinile pentru reproducere (Gallus gallus) pentru anii 2026 - 2027.

2. Subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor (cu statut de direcții) ale Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor, în baza programelor măsurilor de profilaxie sanitar-veterinară strategice finanțate din bugetul de stat, aprobate anual de către directorul general al Agenției, vor coordona planurile detaliate privind prelevarea probelor în cadrul exploatațiilor comerciale de găini pentru reproducere (Gallus gallus) și vor transmite probele prelevate către Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor, pentru realizarea la timp a acțiunilor cuprinse în Programul Național de Control al Salmonelui la găinile pentru reproducere pentru anii 2026-2027.

3. Se pune în sarcina:

3.1. Șefilor subdiviziunilor teritoriale pentru siguranța alimentelor executarea prezentului ordin.

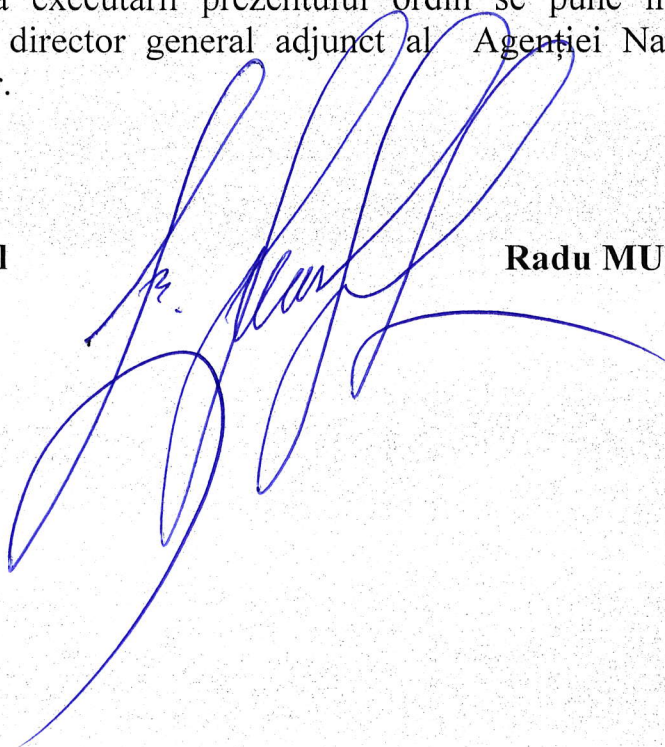
3.2. Directorului Centrului Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor, să asigure buna desfășurare a testelor de laborator, conform Programului Național de Control al Salmonelui.

4. Prezentul ordin se publică pe pagina-web oficială a Agenției și intră în vigoare la data semnării.

5. Controlul asupra executării prezentului ordin se pune în sarcina dlui Alexandr MANCIU, director general adjunct al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor.

Director general

Radu MUSTEAȚA

A large, stylized handwritten signature in blue ink, likely belonging to Radu Musteata, is written over the printed name. The signature is fluid and cursive, with several loops and a long horizontal stroke extending to the right.

Programul Național de Control al Salmonellei la găinile reproducere din specia Gallus gallus pentru anii 2026 - 2027

1. Programul Național de Control al Salmonellei în efectivele de găini reproducere din specia Gallus gallus pentru anii 2026 - 2027 în Republica Moldova (denumit în continuare Programul Salmonella) este elaborat în conformitate cu prevederile Normei sanitar-veterinară privind reducerea prevalenței anumitor serotipuri de salmonela în efectivele de reproducere din specia Gallus gallus, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.398/2012, care este armonizată cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 200/2010 al Comisiei din 10 martie 2010 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește obiectivul UE de reducere a prevalenței anumitor serotipuri de salmonela la efectivele reproducătoare adulte din specia Gallus gallus (JO L 61, 11 martie 2010, p. 1), modificat prin Regulamentul (UE) nr. 517/2011 al Comisiei din 25 mai 2011 (JO, L 138, pag. 45 din 26 mai 2011).

Programul Salmonella urmărește să se asigure că, ouăle provin dintr-un efectiv de păsări pentru reproducție, adulte, din specia Gallus gallus, care este supus unui Program de control al Salmonellei în conformitate cu prevederile actelor normative naționale și ale UE și în care, în urma analizelor de laborator, nu a fost detectată nici o infecție cu un serovar Salmonella țintă precum: Salmonella Enteritidis, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis, Salmonella Typhimurium, inclusiv Salmonella Typhimurium monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și Salmonella Virchow (în continuare – salmonele) în efectivele de animale de reproducție adulte din specia Gallus gallus.

2. Obiective, scopul, țintă Programului

Programul Salmonella contribuie la asigurarea faptului că ouăle pentru incubație, nu sunt infectate cu serovariile de Salmonele. Programul acoperă monitorizarea eficientă a Salmonelelor, măsurile oficiale de control și metodele de gestionare în cazul în care serovariile de Salmonele sunt detectate în efectivele de găini reproducere. Beneficiile anticipate ale acestui program sunt de a minimiza riscurile pentru sănătatea publică de la păsările cu infecții latente cu Salmonelă.

Obiectivul și scopul Programului este de a exclude serotipurile de Salmonella Enteritidis, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis, Salmonella Typhimurium, inclusiv Salmonella Typhimurium monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și Salmonella Virchow (în continuare – salmonele) în efectivele de păsări de reproducție adulte din specia Gallus gallus, precum și o reducere a

procentului maxim egal cu 2% sau mai puțin a salmonelelor relevante din efectivele pozitive de găini pentru reproducere adulte.

Conform Legii nr. 221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară, în fiecare an, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare - Agenție) elaborează Programul Național de Monitorizare a Furajelor pentru controlul siguranței furajelor în conformitate cu legislația națională și pe criterii de risc (non - conformități detectate în anii anteriori, notificări sistemului rapid de alertă pentru alimente și furaje RASFF (Rapid Alert System for Food and Feed), rezultate ale controlului oficial și controlului importurilor etc.). Acest program acoperă controlul Salmonella în furaje, furajele importate și furajele produse la nivel local (inclusiv furajele destinate păsărilor de curte). Se prelevează probe pentru controlul pesticidelor organoclorurate, micotoxinelor, metalelor grele, microorganismelor patogene (Salmonella spp.), substanțelor radioactive și OMG (Genetically Modified Organisms - Organisme modificate genetic).

Nivelurile maxime de substanțe nedorite din furaje sunt stabilite în Hotărârea Guvernului nr.910/2020 privind aprobarea cerințelor sanitar-veterinare pentru furaje (armonizată cu Directiva 2002/32/CE privind substanțele nedorite din hrana animalelor în legislația națională). De asemenea, furajele nu trebuie să conțină Salmonella patogenă în 25 g. În timpul controlului oficial se prelevează probe de furaje conform: PS(D02/2B)-02/04, aprobat de Agenție.

3. Informații generale despre Program

Programele de control obligatoriu pentru Salmonella, implementate treptat începând cu anul 2014 în Republica Moldova, au condus la o îmbunătățire radicală a situației sectorului avicol. A scăzut și numărul cazurilor de infecție umană raportate în Republica Moldova. Tendința de scădere a infecției umane în Republica Moldova, în ultimii ani, a avut succes. Astfel, conform datelor furnizate de Ministerul Sănătății, în 2024, numărul oamenilor infectați cu Salmonella a fost redus de 3,2 ori față de anul precedent.

Reducerea prevalenței serotipurilor de Salmonella relevante pentru sănătatea publică a fost realizată prin implementarea eficientă și coordonată a Programului Salmonella (programe de monitorizare de rutină atât de către fermieri, cât și de către autoritățile competente) la populațiile de păsări captive, în vederea apariției serotipurilor cel mai adesea responsabile de infecțiile umane.

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor este responsabilă pentru dezvoltarea și implementarea Programului pentru Salmonella.

Pentru a lua măsuri de prevenire și control al salmonelozei, Agenția și Ministerul Sănătății colaborează conform Acordului interinstituțional aprobat în anul 2016. Colaborarea este orientată spre prevenirea și combaterea salmonelozei, toxiinfecțiilor alimentare și a altor boli diareice acute cu transmitere alimentară, prin efectuarea de investigații epidemiologice comune, schimbul de date privind

bolile comune animalelor și omului, tulpinilor de microorganisme (Salmonella și altele) detectate la om, populația animală și obiectele mediului.

- ***Prevederi normative pentru implementarea Programului:***

a) Programul Salmonella a fost derulat în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.398 din 11.06.2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței Salmonella la animale (care a transpus Regulamentul (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind controlul salmonelei și al altor agenți zoonotici specifici prezenți în rețeaua alimentară și Regulamentul (UE) nr. 517/2011 din 25 mai 2011 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește un obiectiv al Uniunii Europene pentru reducerea prevalenței anumitor serotipuri de Salmonella la găinile reproducătoare din specia Gallus gallus și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 2160/2003 și a Regulamentului (UE) nr. 200/2010 al Comisiei), precum și Regulamentul (CE) nr.1177/2006 din 1 august 2006 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr.2160/2003 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește cerințele pentru utilizarea metodelor de control specifice în cadrul programelor naționale de control al salmonelei la păsările de curte.

b) Hotărârea Guvernului nr.72/2025 pentru aprobarea Normei sanitare veterinare privind unitățile care dețin animale terestre, incubatoare și trasabilitatea acestora, care transpune:

-Regulamentul delegat (UE) 2019/2035 al Comisiei din 28 iunie 2019 de completare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește normele pentru unitățile care dețin animale terestre și incubatoare, precum și pentru trasabilitatea anumitor animale terestre deținute și a ouălor pentru incubație (CELEX: 32019R2035), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 314 din 5 decembrie 2019, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul delegat (UE) 2023/590 al Comisiei din 12 ianuarie 2023;

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/520 al Comisiei din 24 martie 2021 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește trasabilitatea anumitor animale terestre deținute (CELEX: 32021R0520), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 104 din 25 martie 2021, așa cum a fost modificat ultima dată prin Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2021/1064 al Comisiei din 28 iunie 2021.

c) Hotărârea Guvernului nr.264 din 12.04.2011 privind aprobarea Regulamentului de monitorizare a zoonozelor și agenților zoonotici este armonizată cu Directiva 2003/99/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 17 noiembrie 2003 privind monitorizarea zoonozelor și agenților zoonotici, de modificare a Deciziei 90/424/CEE a Consiliului și de abrogare a Directivei 92/117/CEE a Consiliului, modificată prin Directiva 2006/104/CE a Consiliului

din 20 noiembrie 2006 și Regulamentul (CE) nr. 219/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 martie 2009.

- ***Acoperirea programului***

Programul de control al *Salmonella* acoperă toate efectivele de găini reproducătoare adulte din specia *Gallus gallus*. Toate efectivele adulte trebuie să fie testate oficial într-un an calendaristic. Această condiție se aplică pentru a se asigura că toate efectivele adulte sunt verificate oficial, pentru a minimiza neconformitățile.

- ***Identificarea și înregistrarea exploatațiilor.***

Înregistrarea *exploatațiilor* de creștere a găinilor de reproducere se organizează în conformitate Hotărârea Guvernului nr.357/2012 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind comercializarea și importul păsărilor domestice și ouălor pentru incubatie care este armonizată cu prevederile Directivei nr.2009/158/CE a Consiliului Uniunii Europene din 30 noiembrie 2009 privind condițiile de sănătate animală care reglementează comerțul intracomunitar și importurile din țări terțe de păsări de curte și de ouă pentru incubatie (Jurnalul Oficial al Uniunii Europene din 22 decembrie 2009, L 334, pag. 4), modificată prin Decizia Comisiei nr. 2011/214/UE din 1 aprilie 2011 de modificare a anexelor II-IV la Directiva 2009/158/CE a Consiliului privind condițiile de sănătate animală care reglementează comerțul intracomunitar și importurile din țări terțe de păsări de curte și de ouă pentru incubatie (Jurnalul Oficial al UE, L 90, pag. 27 din 6 aprilie 2011) și cu ale Regulamentului (CE) nr. 617/2008 al Comisiei din 27 iunie 2008 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (CE) nr. 1234/2007 al Consiliului privind standardele de comercializare a ouălor pentru incubatie și a puilor de păsări de fermă (JO L 168, 28 iunie 2008, p. 5), modificat prin Regulamentul (UE) nr. 557/2010 al Comisiei din 24 iunie 2010 (JO L 159, 13 25 iunie 2010).

Toți fermierii care cresc găini de reproducere în scop comercial trebuie să fie autorizați de Agenție. Conform procedurii de înregistrare fiecărei exploatații i se atribuie un număr distinctiv compus din codul țării (pentru Republica Moldova – MD) și dintr-o cifră de identificare atribuită, astfel încât să fie posibilă stabilirea genului de activitate al fermei, care este înscris în Registrul administrat de Agenție. Totodată, numărul de identificare al exploatației este la dispoziția tuturor STSA, acesta fiind înscris în certificatele sanitar-veterinare, destinate comercializării și distribuției de ouă.

- ***Identificarea și înregistrarea efectivelor***

Înregistrarea efectivelor de găini de reproducere, se efectuează în registrul intern al exploatației, ceea ce permite asigurarea trasabilității (principiul „*totul plin/totul gol*”, inclusiv datele privind mortalitatea zilnică înregistrată a păsărilor), în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.

Numărul de exploatații și efective în sectorul de găini de reproducere

	Denumirea exploatației	Raion	Numărul autorizație sanitar-veterinară	Nr. de efective cu păsări adulte	Nr. de păsări în exploatație
1	SRL Impex Line	Anenii Noi	AS1VF0022333VF	3	25 000
2	SRL Sumagro Service	Hîncești	P-2123/2023	1	54 000
3	SRL Pilicic grup	Comrat	01AA0002936AA	4	20 000
4	SRL Golden Cic	Comrat	AS1 VF0078753VF	1	9000
5	SRL Cavi Pilici	Comrat	P-3778/2025	1	4000
6	SRL PB Nord	Edineț	AS1*VF* 0007841VF	1	6700

- ***Prevederi aplicabile privind managementul igienei la nivelul fermei - existența unor ghiduri relevante pentru bunele practici de creștere a animalelor sau a altor ghiduri (obligatorii sau voluntare) privind măsurile de biosecuritate relevante pentru găinile pentru reproducere.***

În 2017 a fost elaborat un Ghid voluntar privind bunele practici de biosecuritate în întreprinderile avicole, menit să sprijine fermele de păsări, să aplice măsurile de biosecuritate și să mențină un standard ridicat de sănătate animală la ferma de păsări. Acesta prevede regulile, tehnicile și măsurile organizatorice pentru prevenirea și controlul bolilor în fermele de păsări (inclusiv Salmonella), ținând cont de condițiile tehnologice, comportamentul uman și practicile de igienă. Ghidul este disponibil pe site-ul Agenției. <https://www.ansa.gov.md/sites/default/files/documents/S%C4%83n%C4%83tatea%C8%99i%20bun%C4%83starea%20animalelor/Biosecuritate-brosura.pdf>

Programul de control al salmonelei stabilește cerințe minime pentru conținutul regulilor de salubritate. Fermierii vor crea reguli de salubritate pentru exploatațiile lor. Prezentele instrucțiuni de funcționare și regulile de salubritate ale exploatației se aprobă de subdiviziunile teritoriale ale ANSA. Un fermier ține evidența tuturor acțiunilor de dezinfectie și preventive efectuate în exploatație în registrele specifice (registre DDD). Regulile de salubritate trebuie să conțină verificări ale eficacității dezinfectării și alte măsuri preventive care trebuie luate în rutina zilnică.

Instrucțiunile de operare și regulile de salubritate sunt aplicate în toate procedurile de creștere, de la sosirea lotului de pui de o zi până la transportul la un abator/depopulare.

Fermierii, pentru a implementa în mod corespunzător principiile bunele practici agricole, aplică sistemul „***totul plin/totul gol***”. Curățarea mecanică a încăperilor și utilajelor, urmată de dezinsecție, dezinfestare și deratizare se efectuează după fiecare ciclu de producție. După fiecare curățare și dezinfectare proprietarul este obligat să preleveze probe pentru a verifica eficiența dezinfectării.

Subdiviziunile teritoriale ale ANSA supraveghează eficacitatea dezinfectării efectuate de fermieri. Acest lucru se realizează prin inspecții oficiale și prezentarea rezultatelor de laborator de către fermier.

Pentru ca fermierii să fie siguri de standardele adecvate de biosecuritate, aceștia pot implementa un Ghid voluntar de bune practici de igienă pentru crescătorii de păsări.

În 2018, ANSA împreună cu experți de la Word Bank au organizat ateliere, în care inspectorii din STSA, precum și medici veterinari și reprezentanți ai exploatațiilor de păsări au fost instruiți cu privire la implementarea cerințelor de biosecuritate.

- ***Cerințe sanitare și controale oficiale asupra furajelor***

Legislația națională privind cerințele sanitar-veterinare:

- Legea nr.221/2007 privind activitatea sanitar-veterinară impune autorizarea sanitar-veterinară sau înregistrarea tuturor operatorilor din sectorul hranei pentru animale;

- Legea nr. 131/2012 privind controlul de stat

- Hotărârea Guvernului nr.910/2020 privind aprobarea cerințelor sanitar-veterinare pentru furaje (armonizată cu Regulamentul (CE) nr. 183/2005, Regulamentul (CE) nr. 767/2009, Regulamentul (CE) nr. 68/2013 și Directiva (CE) Nr. 32/2002), stabilește responsabilități pentru producția furajelor, igiena furajelor, substanțele nedorite din furaje, etichetarea furajelor etc.;

- Hotărârea Guvernului nr.27/2020 privind aprobarea cerințelor sanitar-veterinare pentru aditivii furajeri (armonizată cu Regulamentul (CE) nr. 1831/2003). Moldova recunoaște pe deplin Registrul european de aditivi pentru furaje.

Controlul oficial

ANSA este responsabilă de controlul și punerea în aplicare a tuturor cerințelor legale referitor la hrana animalelor (producerea primară a furajelor, producerea de furaje complete, etichetarea furajelor, controlul substanțelor nedorite, furajele medicamentate etc.). Toți operatorii din sectorul de producere a furajelor pentru animale (în toate etapele de producere, procesare, distribuire) sunt supuși controlului oficial efectuat de către STSA. Controalele oficiale sunt planificate într-o frecvență bazată pe risc și conform PS aprobate de ANSA pentru:

- a) producător de furaje - PS(D02/2B)-02/01 și

- b) depozitare furaje - PS(D02/2B)-02/03.

PS sunt actualizate în mod regulat datorită noii legislații privind furajele. Listele de verificare specifice pentru controlul producției, depozitării, transportului și comercializării furajelor sunt aprobate și utilizate în timpul inspecției unităților.

Exploatațiile de găini pentru reproducere sunt obligate să utilizeze furaje sigure și de calitate numai de la producători de furaje autorizați. De asemenea, furajele sunt controlate la nivelul exploatației în timpul controlului oficial. De asemenea, autocontrolul furajelor necesită și verificarea parametrilor de siguranță.

Producătorii de furaje sunt obligați să producă furaje în conformitate cu prevederile normative naționale. De asemenea, trebuie să aplice programe de autocontrol pentru a se asigura că furajele lor respectă cerințele naționale de siguranță a furajelor (armonizate cu reglementările UE). Dacă la unitate este identificată o neconformitate, Agenția, prin STSA, efectuează controale inopinate și asigură măsuri în conformitate cu legislația națională (utilizare condiționată, distrugerea furajelor neconforme, sancțiuni etc.). În funcție de situație, inspectorul dispune reținerea oficială a lotului suspect, distrugerea sau retragerea furajului din rețeaua comercială.

În cazul în care Salmonella este detectată în efectivele de păsări, în care sursa de infecție poate fi hrana, atunci mostrele de hrană vor fi prelevate și pentru testarea Salmonella. Când investigația este finalizată, STSA informează ANSA despre acțiunile întreprinse și rezultatul final.

Furajele importate sunt controlate de ANSA la frontieră. Numai importatorii autorizați au voie să importe furaje. Programul național de monitorizare a furajelor acoperă și furajele importate. Dacă se identifică un lot de furaje neconforme, atunci furajul face obiectul returnării în țara de origine.

4. Monitorizarea de rutină a Programului

Programul Salmonella definește un efectiv ca un singur grup sau grupuri de găini care împart aceeași unitate de producție (utilizarea aceluiași spațiu aerian sau zone libere). Atunci când sistemele de adăposturi nu sunt tipice, situația poate fi evaluată de la caz la caz. Mai multe grupuri de găini care au contact „cioc la cioc” (în interiorul sau în afara șopronului) pot fi tratate ca un singur efectiv.

Pentru prelevarea oficială, probele sunt prelevate o dată pe an de la fiecare efectiv de găini reproducătoare.

În conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.398/2012 în RM este interzisă utilizarea agenților antimicrobieni pentru controlul Salmonellei. Utilizarea agenților antimicrobieni va fi verificată la prelevarea probei oficiale.

În cazul în care efectivele sunt sub medicație antimicrobiană din motive de sănătate sau bunăstare a animalelor, proba se prelevează din nou după perioada de așteptare pentru medicament, așa cum este specificat în Certificatul de înregistrare a medicamentului veterinar. Deținătorii de păsări, trebuie să păstreze toate înregistrările, inclusiv agenții antimicrobieni utilizați și să pună aceste înregistrări la dispoziția STSA.

Se va înregistra numărul de efective din exploatație precum și numărul de păsări prezente. Atunci când se prelevează eșantionul oficial, acesta poate înlocui eșantionul necesar pentru eșantionare (autocontrol) de către fermier.

Locul, frecvența și statutul prelevării de probe:

Prelevarea de probe trebuie să cuprindă toate efectivele de reproducere și se efectuează la inițiativa proprietarului sau deținătorului exploatației sau în cadrul controalelor oficiale.

Prelevarea de probe la inițiativa proprietarului sau deținătorului exploatației se efectuează o dată la două săptămâni, în locul ales de autoritatea sanitar-veterinară competentă, fie:

- a) în eclozionator;
- b) în exploatație.

Prelevarea de probe din cadrul exploatațiilor care exportă sau comercializează, în principal ouă pentru incubatie în alte țări, are loc la exploatație în orice împrejurări.

În cazul prelevării de probe la inițiativa proprietarului sau deținătorului exploatației și depistării serotipurilor de salmonela relevante, laboratorul care efectuează analizele notifică imediat faptul autorității sanitar-veterinare competente, precum și proprietarului sau deținătorului exploatației respective.

Fără a aduce atingere prevederilor menționate la lit. b) și c) din pct. 46 al Normei sanitar-veterinare privind controlul salmonelei și al altor agenți zoonotici specifici circuitului alimentar, aprobate prin prezenta Hotărâre (anexa nr. 1) prelevarea de probe oficială se efectuează:

1) din eclozionator, în cazul prelevării probelor la inițiativa proprietarului sau deținătorului exploatației:

- a) în eclozionator - o dată la șaisprezece săptămâni;
- b) în exploatație - de două ori pe durata ciclului de producție, și anume prima dată în termen de patru săptămâni de la începutul perioadei de depunere a ouălor sau de la trecerea în unitatea de depunere a ouălor și a doua oară spre sfârșitul perioadei de depunere a ouălor, cel mai devreme cu opt săptămâni înainte de terminarea ciclului de producție;
- c) o prelevare de probe de confirmare în exploatație, în cazul depistării salmonelei relevante în probele prelevate din eclozionator;

2) din exploatație, în cazul prelevării probelor la inițiativa proprietarului sau deținătorului exploatației o prelevare de probe de rutină de trei ori în cursul ciclului de producție:

- a) în termen de patru săptămâni de la începutul perioadei de depunere a ouălor sau de la trecerea în unitatea de depunere a ouălor;
- b) spre sfârșitul perioadei de depunere a ouălor, cel mai devreme cu opt săptămâni înainte de terminarea ciclului de producție;
- c) în cursul ciclului de producție, într-un moment suficient de îndepărtat de prelevările menționate la lit. a) și b) ale prezentului subpunct.

Prelevarea de probe efectuată de autoritatea sanitar-veterinară competentă poate înlocui o prelevare de probe la inițiativa proprietarului sau deținătorului exploatației.

Protocolul de eșantionare

Prelevarea de probe din eclozionator:

a) prevede cel puțin o probă de la un efectiv de reproducție la fiecare prelevare de probe;

b) trebuie programată într-o zi de ecloziune, atunci când probele de la toate efectivele de reproducție sînt disponibile și toate materialele din toate eclozionatoarele din care sînt luați pui eclozați în ziua prelevării de probe ar trebui să contribuie la setul de probe în mod proporționat;

c) prevede prelevarea a două probe de la efectiv, dacă sînt peste 50 000 de ouă de la un efectiv în eclozionatoare.

Această probă conține cel puțin:

a) o probă compozită de garnituri de coșuri pentru ecloziune murdărite în mod vizibil, prelevate aleatoriu din cinci coșuri pentru ecloziune distincte sau din cinci locuri diferite ale eclozionatorului, pentru atingerea unei suprafețe totale de cel puțin 1 m², iar în cazul în care ouăle destinate incubăției dintr-un efectiv de reproducție ocupă mai mult de un eclozionator, se prelevează o astfel de probă compozită din fiecare, pînă la un număr de cinci eclozionatoare; sau

b) o probă prelevată cu unul sau mai multe tampoane umede de material textil, formînd în total o suprafață de cel puțin 900 cm², prelevată imediat după mutarea puilor de pe întreaga suprafață de la fundul a cel puțin cinci coșuri pentru ecloziune în total sau din puful din cinci locuri, inclusiv de pe podea, în toate dintre cele pînă la cinci eclozionatoare cu ouă eclozate din efectiv, garantînd că se prelevează cel puțin o probă pentru fiecare efectiv de la care provin ouăle; sau

c) 10 g de coji de ouă sparte se prelevează dintr-un total de 25 de coșuri pentru ecloziune diferite (și anume, 250 g pentru proba inițială) în pînă la cinci eclozionatoare cu ouă eclozate din efectiv, care sînt zdrobite, amestecate și se prelevează o subprobă de 25 g pentru testări.

Procedura de prelevare a probelor din eclozionator se aplică prelevării de probe realizate la inițiativa proprietarului sau deținătorului exploatației, precum și prelevării de probe oficiale.

Prelevarea de eșantioane din exploatație

La inițiativa proprietarului sau deținătorului exploatației:

Constă, în principal, din eșantioane de materii fecale, avînd drept scop depistarea unei prevalențe de 1 % în cadrul efectivului, cu o limită de încredere de 95 %, prezentate în una dintre următoarele forme:

- a) probă compozită de materii fecale;
- b) probă de încălțăminte de protecție și/sau de praf;
- c) probă de materii fecale amestecate.

Proba compozită de materii fecale, fiecare constînd în probe distincte de materii fecale proaspete, numărul cărora este în raport cu numărul de păsări, cîntărind fiecare cel puțin 1 g, prelevate aleatoriu din mai multe puncte ale cotețului în care este ținut efectivul sau, în cazul în care efectivul are acces liber la mai multe cotețe dintr-o anumită exploatație, din fiecare grup de cotețe ale exploatației în care este ținut efectivul, regrupate în minimum două eșantioane compozite materiile fecale, în scopul efectuării analizei.

Numărul de puncte în care urmează să se efectueze prelevări distincte de materii fecale, în scopul constituirii unei probe compozite este de:

- a) 200 pentru 250-349 păsări;
- b) 220 pentru 350-449 păsări;
- c) 250 pentru 450-799 păsări;
- d) 260 pentru 800-999 păsări;
- e) 300 pentru 1 000 sau mai multe păsări.

Proba de încălțăminte de protecție și/sau de praf se prelevă prin utilizarea:

- a) perechilor de încălțăminte de unică folosință, suficient de absorbante pentru a absorbi umiditatea;
- b) „șosetelor” de tipul „tubegauze”.

Suprafața încălțăminte de protecție de unică folosință este umectată cu ajutorul unui diluant corespunzător (de exemplu, 0,8 % clorură de sodiu și 0,1 % peptonă în apă deionizată sterilă sau cu apă sterilă sau cu oricare alt diluant acceptat de autoritatea competentă).

Probele de încălțăminte de protecție și/sau de praf sînt prelevate în timp ce se merge prin coteț, utilizînd un traseu care va produce probe reprezentative pentru toate părțile cotețului, toate planșetele din fiecare coteț sau ale sectorului respectiv, incluzînd zonele acoperite cu litieră și zonele cu grilaj de șipci (în cazul în care nu este periculos să se meargă pe șipci).

După terminarea prelevării de probe în sectorul ales, perechile de încălțăminte de protecție de unică folosință se scot cu grijă, astfel încît materiile aderente să nu se desprindă.

Probele se compun din:

- a) cinci perechi de încălțăminte de protecție de unică folosință, fiecare reprezentînd aproximativ 20 % din zona cotețului, grupîndu-le în minimum două probe compozite în cazul analizei; sau
- b) cel puțin o pereche de încălțăminte de protecție de unică folosință reprezentînd întreaga suprafață a cotețului și o probă suplimentară de praf colectată din mai multe locuri din tot cotețul de pe suprafețe pe care praful este

așezat în mod vizibil, folosind unul sau mai multe tampoane umede de material textil, formînd, în total, o suprafață de cel puțin 900 cm².

Proba de materii fecale amestecate se prelevă de la efectivele de reproducție ținute în cuști, în mod natural, de pe benzile cu dejecții, de pe raclete sau din fose, în funcție de tipul cotețului, în cantitate de cel puțin 150 g, pentru a fi supuse unor teste separate:

a) benzile cu dejecții situate sub fiecare nivel al cuștilor, care sînt puse în funcțiune în mod periodic și se descarcă într-un transportor elicoidal sau într-un conveier;

b) sistemul de fose pentru dejecții în care defletoarele situate sub cuști sînt răzuite într-o fosă situată sub coteț;

c) sistemul de fose pentru dejecții dintr-un coteț în care cuștile sînt dispuse în trepte și unde materiile fecale cad direct în fosă.

Proba compozită globală de materii fecale amestecate trebuie să reprezinte fiecare rînd din coteț.

Din fiecare efectiv se prelevă două probe compozite, în funcție de tehnologie, în modul corespunzător:

a) sistemele cu benzi sau raclete trebuie puse în funcțiune în ziua prelevării de probe, înainte de efectuarea acesteia;

b) în cazul sistemelor cu defletoare sub cuști și cu raclete, trebuie să se colecteze materiile fecale amestecate depuse pe racletă, după punerea în funcțiune a acestora;

c) în cazul sistemelor dispuse în trepte, care nu sînt prevăzute nici cu benzi, nici cu raclete, este necesară colectarea materiilor fecale amestecate din fosă;

d) din sistemele de benzi cu dejecții se vor colecta materiile fecale grupate de la capetele de evacuare ale benzilor.

Prelevarea oficială de probe de rutină (planificate) și de confirmare care urmează după depistarea salmonelei relevante în probele prelevate din eclozionator se realizează:

Din fiecare efectiv se prelevă două probe compozite, în funcție de tehnologie, în modul corespunzător:

a) sistemele cu benzi sau raclete trebuie puse în funcțiune în ziua prelevării de probe, înainte de efectuarea acesteia;

b) în cazul sistemelor cu defletoare sub cuști și cu raclete, trebuie să se colecteze materiile fecale amestecate depuse pe racletă, după punerea în funcțiune a acestora;

c) în cazul sistemelor dispuse în trepte, care nu sînt prevăzute nici cu benzi, nici cu raclete, este necesară colectarea materiilor fecale amestecate din fosă;

d) din sistemele de benzi cu dejecții se vor colecta materiile fecale grupate de la capetele de evacuare ale benzilor.

Se pot colecta probe suplimentare pentru o posibilă testare a inhibitorilor antimicrobieni sau ai proliferării bacteriene, prin alegerea aleatorie, de regulă, a cel mult cinci păsări din fiecare coteț al exploatației, iar, în caz de necesitate, numărul poate fi mai mare.

Dacă nu se confirmă sursa infecției, se realizează testele de rezistență antimicrobiană sau noi teste bacteriologice pentru detectarea salmonelei asupra efectivului sau asupra descendenților acestora înainte de a se ridica restricțiile comerciale.

În cazul în care se detectează inhibitori antimicrobieni sau ai proliferării bacteriene, infecția cu salmonela se consideră ca fiind confirmată.

În cazuri excepționale, adică în cazul în care autoritatea competentă are motive de a suspecta certitudinea rezultatului obținut (rezultate pozitive sau negative false), aceasta poate decide să repete testarea conform prevederilor prezentului punct.

c) Autoritatea veterinară competentă responsabilă de implementarea Programului.

Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) este responsabilă pentru elaborarea PNC Salmonelei la găini pentru reproducere în conformitate cu prevederile HG nr.398/2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței salmonelelor în efectivele de animale.

Structurile din cadrul ANSA responsabile de implementarea Programului Salmonella la găinile reproducătoare sunt:

- *Direcția sănătatea și bunăstarea animalelor* este responsabilă cu organizarea implementării la nivel național a normelor sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței Salmonella la animale;

- *Instituția Publică Centru Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor* (în continuare - IP CNSAPSA) este laboratorul național de referință privind sănătatea animalelor și în structura sa este inclus Laboratorul Național de Referință (LNR) pentru Salmonella la animalele vii;

- *Direcția control medicamente de uz veterinar și hrană pentru animale* este responsabilă cu organizarea implementării la nivel național a Programul Național de Monitorizare a Furajelor, a normelor sanitar-veterinare privind igiena furajelor;

- *Subdiviziunile teritoriale pentru siguranța alimentelor* (în continuare - STSA) sunt responsabile la nivel teritorial de îndeplinirea Programului Salmonella. Există 10 STSA.

Responsabilitățile și sarcinile ANSA:

- elaborează planul de control al bolii și alte planuri oficiale de control;
- evaluează, coordonează și implementează Programul Salmonella, propune și actualizează acest program dacă este necesar;
- adaptează un plan de măsuri în funcție de situația bolii din Republica Moldova;
- petrece instruiți cu specialiștii STSA și fermieri referitor la sănătatea animală, bunăstarea animalelor, biosecuritate și alte aspecte.

Responsabilitățile și sarcinile STSA:

- coordonează planul de prelevare a probelor din PNC al Salmonellei la nivel teritorial;
- prelevează probe de la controlul oficial;
- efectuează controale în întreprinderile de găini pentru reproducere;
- ia măsurile și sancțiunile necesare;
- petrece instruiți cu medicii veterinari și specialiștii din exploatațiile de găini pentru reproducere.

Responsabilitățile și sarcinile IP CNSAPSA:

- efectuează teste de laborator referitor controlului oficial la Salmonellă;
- acordă asistență tehnică ANSA în domeniul lor de competență;
- identificarea, izolarea și tipizarea serologică;
- păstrează în condiții de maximă securitate a izolatelor;
- petrece instruiți cu medicii veterinari din STSA;
- participă la elaborarea programului de monitorizare și control pentru Salmonella și rezistența antimicrobiană;
- monitorizează evoluția în cadrul sistemului național de supraveghere epidemiologică;
- colaborează cu Laboratorul internațional de referință în domeniul de competență al acestora;
- furnizează Laboratoarelor Naționale de Referință din alte state, cu acordul ANSA, toate informațiile necesare.

5. Program de biosecuritate

Biosecuritatea reprezintă un ansamblu de reguli, tehnici și măsuri organizatorice pentru prevenirea și controlul bolilor sau organismelor care provoacă boli în exploatațiile de păsări. Succesul în controlul bolilor infecțioase este întreruperea ciclului de infecție și transmitere, acesta fiind un rezultat combinat al măsurilor de biosecuritate, vaccinare și programe de dezinfecție aplicate în unitățile de păsări.

Măsuri de biosecuritate în exploatații:

- Starea de sănătate a păsărilor de curte;
- Împrejmuirea fermei
- Amenajarea fermei
- Bariera de dezinfecție

- Controlul mișcării oamenilor
- Igiena transportului
- Igiena furajelor
- Igiena apei
- Managementul rozătoarelor și al faunei sălbatice
- Curățarea și dezinfecția clădirilor
- Managementul personalului
- Gestionarea gunoiului de grajd
- Înregistrarea tuturor evenimentelor și operațiunilor

În caz de nerespectare, inspectorul va aplica Codul Contravențional al Republicii Moldova (nr. 218 din 24.10.2008), Articolul 196. Încălcarea normelor sanitare veterinare.

Programul de control al Salmonella stabilește cerințe minime pentru conținutul regulilor de salubritate. Fermierii vor crea reguli de salubritate pentru exploatațile lor. Prezentele instrucțiuni de funcționare și regulile de salubritate ale exploatației se aprobă de STSA. Un fermier ține evidența tuturor acțiunilor de dezinfecție și preventive efectuate în exploatație în registrele specifice (registre DDD). Regulile de salubritate trebuie să conțină verificări ale eficacității dezinfectării și alte măsuri preventive care trebuie luate în rutina zilnică.

Instrucțiunile de operare și regulile de salubritate sunt aplicate în toate procedurile de creștere, de la sosirea lotului de pui de o zi până la transportul la un abator/depopulare.

Bunele practici de biosecuritate care trebuie respectate de ferme sunt, de asemenea, verificate în timpul vizitelor pentru recoltarea de probe oficiale și în timpul inspecției oficiale:

- Cel puțin o vizită de inspecție pe an de către medicul veterinar oficial;
- Verificări suplimentare pentru verificarea conformității unității cu funcționarea unităților.

În cazul depistării unor neconformități în timpul controlului de biosecuritate, măsurile sunt în concordanță cu gradul de nerespectare. Măsurile pot merge de la stabilirea unui plan de măsuri corective (cu termene specifice și urmăriri și/sau penalități).

Pentru ca fermierii să fie siguri de standardele adecvate de biosecuritate, aceștia pot implementa un Ghid voluntar de bune practici de igienă pentru crescătorii de păsări. În 2017 a fost elaborat un Ghid voluntar privind bunele practici de biosecuritate în întreprinderile avicole, menit să sprijine fermele de păsări să aplice măsurile de biosecuritate și să mențină un standard ridicat de sănătate animală la ferma de păsări. Acest ghid este disponibil pe site-ul ANSA.
<http://www.ansa.gov.md/uploads/files/Sanitar-Veterinar/SanatateAnimala/Biosecuritate-brosura.pdf>

6. Program de restricție privind utilizarea antimicrobienei.

Tratamentul antimicrobian nu poate fi utilizat pentru controlul Salmonella în PNC. Vaccinurile utilizate pentru combaterea Salmonellei pot fi utilizate în limitele stabilite în Hotărârea Guvernului nr. 398/2012 pentru aprobarea unor norme sanitar-veterinare privind controlul și reducerea prevalenței Salmonella la animale.

În momentul prelevării probei, fermierii trebuie să indice, dacă efectivul este tratat sau a fost tratat în ultimele 2 săptămâni cu agenți antimicrobieni din motive de sănătate sau bunăstare animală. În cazul în care efectivele sunt tratate cu agenți antimicrobieni, sau au fost tratate cu agenți antimicrobieni în ultimele 2 săptămâni din motive de sănătate sau bunăstare a animalelor, probele vor fi prelevate din nou nu mai devreme de sfârșitul perioadei de așteptare pentru agentul antimicrobian utilizat în tratament.

În cazul suspiciunii sau confirmării Salmonella Enteritidis, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis, Salmonella Typhimurium, inclusiv Salmonella typhimurium monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și Salmonella Virchow, LNR (IP CNSAPSA) va notifica imediat ANSA și STSA.

Medicul veterinar oficial verifică documentația medicamentelor utilizate în exploatație (Registrele medicamentelor). Medicul veterinar oficial se concentrează în principal pe utilizarea anti microbiene și a altor substanțe care inhibă creșterea bacteriilor.

Dacă există suspiciunea prezenței substanțelor inhibitoare, care poate avea efect asupra rezultatelor testelor, se prelevează probe pentru testarea la prezența acestor substanțe.

Prelevarea de probe poate fi efectuată de fiecare dată când medicul veterinar oficial consideră că este necesar.

Proba pentru testarea prezenței substanțelor inhibitoare conține cinci păsări vii, proaspăt moarte sau proaspăt ucise din fiecare efectiv (hală). Uciderea păsărilor trebuie făcută fără utilizarea medicamentelor (preparate anestezice).

Eșantionul trebuie să fie livrat la laborator cât mai curând posibil, dacă este necesar proba poate fi congelată. Eșantionul de mușchi pieptului este prelevat de la 5 păsări ucise și testat ca o probă comună. Testarea se realizează prin determinarea microbiologică a substanțelor inhibitoare (metoda 6 plăci).

Dacă se detectează efect antimicrobian sau inhibitor al creșterii bacteriene, efectivul este considerat ca fiind un efectiv infectat pentru Salmonella Enteritidis, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis, Salmonella Typhimurium, inclusiv Salmonella typhimurium monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și Salmonella Virchow.

7. Program de vaccinare

Vaccinurile vii împotriva Salmonella nu pot fi utilizate în programele naționale de control decât dacă producătorul furnizează o metodă adecvată care să permită diferențierea bacteriologică a tulpinilor de salmonella de tip sălbatic de tulpinile vaccinale.

Vaccinurile vii împotriva Salmonella nu pot fi utilizate în programele naționale de control la găinile pentru reproducere în perioada de producere, dar numai dacă s-a stabilit că această utilizare este sigură și cu condiția ca vaccinurile să fie autorizate în acest scop.

În conformitate cu legislația națională, fermele autorizate au dreptul să achiziționeze de la distribuitorii angro de produse medicinale veterinare, vaccinuri pentru vaccinarea propriului efectiv (păsări). Toate măsurile de vaccinare ale efectivelor proprii, precum și vaccinurile utilizate, sunt înregistrate în registre interne, conform modelelor aprobate de ANSA (Ordin ANSA Nr. 33/2021).

În cadrul controalelor oficiale în fermele de păsări, inspectorii Agenției verifică schemele de vaccinare, vaccinurile utilizate, înregistrările interne efectuate, condițiile de păstrare a medicamentelor de uz veterinar. Controlul acestor aspecte este prevăzut în listele de verificare elaborate de ANSA pentru controlul fermelor. În caz de nerespectare, inspectorul ANSA este îndreptățit să aplice o sancțiune administrativă și, dacă este cazul, să interzică utilizarea unui anumit vaccin.

La prelevarea probelor pentru investigații de laborator, fermierii (autocontrol) sau inspectorul (control oficial) vor respecta Procedura specifică privind prelevarea, transportul și recepția probelor de la găini pentru reproducere, și vor completa cererea de analiză de laborator, indicând obligatoriu dacă găinile reproducătoare au fost sau nu vaccinate împotriva Salmonella și ce tip de vaccin a fost folosit dacă vaccinarea a avut loc.

8. Program de măsuri în cazul rezultatelor pozitive ale testelor

Atunci când un efectiv de găini pentru reproducere din specia Gallus gallus este suspectat că este infectat cu Salmonella Enteritidis, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis, Salmonella Typhimurium, inclusiv Salmonella Typhimurium monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și Salmonella Virchow., începe investigația.

Exploatațiile de găini pentru reproducere sunt considerate infectate atunci când Salmonella Enteritidis, Salmonella Hadar, Salmonella Infantis, Salmonella Typhimurium, inclusiv Salmonella Typhimurium monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și Salmonella Virchow, sunt izolate din probă de fecale, încălțăminte de unică folosință, țesuturi sau organe de la păsările din exploatație sau dintr-o probă de praf din mediu.

O găină reproducătoare este considerată pozitivă dacă:

- a) prezența *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Typhimurium*, inclusiv *Salmonella Typhimurium* monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și *Salmonella Virchow* (cu excepția tulpinilor de vaccin) este confirmată oficial în una sau mai multe probe prelevate de la găini pentru reproducere, chiar dacă serotipul *Salmonella* relevant este detectat numai în proba de praf;
- b) în efectiv s-au detectat agenți anti microbieni sau bacteriostatici.

Din motive statistice, un efectiv infectat se numără o singură dată, indiferent de câte ori s-a detectat salmonela în respectivul efectiv pe durata perioadei de producție.

Un efectiv de reproducție este considerat infectat în sensul verificării realizării obiectivului în cazul în care:

- a) se depistează prezența salmonelei relevante (cu excepția sușelor vaccinale) într-una sau mai multe probe prelevate din exploatație (sau, în cazul unei a doua prelevări de probe oficiale de confirmare, în probele de materii fecale sau de organe de păsări respective), chiar și în cazul în care salmonela este detectată numai în proba de praf;
- b) prelevarea de probe pentru confirmare în cadrul controalelor oficiale nu confirmă depistarea serotipurilor de *Salmonella* relevante, dar agenți antimicrobieni sau efectul inhibitor al proliferării bacteriene au fost depistați în efectiv.

Efectivul nu se consideră infectat în cazul în care efectivul de reproducție este suspectat în baza rezultatelor pozitive (depistării salmonelei) în probele prelevate în exploatație la inițiativa proprietarului sau deținătorului exploatației, neconfirmate de prelevarea de probe oficială.

Eșantionarea oficială se efectuează pe baza controlului STSA în toate efectivele înlocuite în care, efectivul anterior dintr-o hală/adăpost a fost detectat pozitiv pentru *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Typhimurium*, inclusiv *Salmonella Typhimurium* monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și *Salmonella Virchow*.

De asemenea, se prelevează probe oficiale pe baza controlului STSA în toate celelalte efective dintr-o exploatație atunci când *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Typhimurium*, inclusiv *Salmonella Typhimurium* monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și *Salmonella Virchow* este suspectată într-un efectiv din aceeași exploatație.

Proprietarul sau persoana responsabilă pentru efectiv trebuie să-și contacteze medicul veterinar pentru sfaturi despre cum să reducă *Salmonella*. Consilierea include recomandări privind managementul, curățarea și dezinfecția, controlul dăunătorilor, biosecuritatea, monitorizarea și posibila utilizare a vaccinurilor.

Dacă *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Typhimurium*, inclusiv *Salmonella Typhimurium* monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și *Salmonella Virchow*, sunt izolate din probe oficiale/ probe oficiale pentru confirmare, ouăle nu pot fi utilizate. Această restricție va rămâne în vigoare pe perioada producției aceluia efectiv.

Se va trimite o notificare prin care se cere proprietarului să curețe și să dezinfecteze exploatațiile în care a fost întreținut efectivul infectat. Proprietarul sau persoana responsabilă pentru efectiv trebuie să curețe și să dezinfecteze hala/adăpostul în care au fost ținute păsările infectate și să furnizeze dovezi STSA cu privire la conformitatea curățirii și dezinfectării prin prelevarea de mostre corespunzătoare și testarea acestora pentru prezența *Salmonella*. Repopularea nu poate avea loc până când halele/încăperile nu au fost curățate și dezinfectate, iar probele prelevate și examinate sunt negative pentru *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Typhimurium*, inclusiv *Salmonella Typhimurium* monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și *Salmonella Virchow*.

Atunci când *Salmonella Enteritidis*, *Salmonella Hadar*, *Salmonella Infantis*, *Salmonella Typhimurium*, inclusiv *Salmonella Typhimurium* monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și *Salmonella Virchow* sunt izolate dintr-o probă prelevată dintr-un efectiv înainte de a ajunge la stadiul de ouat, efectivul este plasat sub control oficial, iar producția lor de ouă nu poate fi utilizată. , pentru incubare, și se admite doar pentru unitățile de procesare.

Diagramă de mostre pentru Salmonellă

Cercetări la Salmonellă pentru autocontrol		
Pasul 1	Prelevare de probe din exploatație	
Pasul 2	Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentației (IP CNSAPSA) a depistat <i>Salmonella</i>	
Pasul 3	IP CNSAPSA identifică serotipul <i>Salmonella Enteritidis</i> , <i>Salmonella Hadar</i> , <i>Salmonella Infantis</i> , <i>Salmonella Typhimurium</i> , inclusiv <i>Salmonella Typhimurium</i> monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și <i>Salmonella Virchow</i>	
Pasul 4	Dacă probele sunt pozitive la <i>Salmonella Enteritidis</i> , <i>Salmonella Hadar</i> , <i>Salmonella Infantis</i> , <i>Salmonella Typhimurium</i> , inclusiv <i>Salmonella Typhimurium</i> monofazică a cărei formulă antigenică este 1,4,[5],12:i:-, și <i>Salmonella Virchow</i> , ouăle din exploatație nu pot fi utilizate pentru incubare, și se admit doar pentru unitățile de procesare. Proprietarul va decide să distrugă efectivul, cu prescripția medicului veterinar oficial	Dacă probele sunt negative, nu se iau măsuri suplimentare

Restricțiile privind circulația ouălor se aplică atunci când Laboratorul național de referință a depistat *Salmonella* (Pasul 3).

9. Program pentru Laboratorul Național de Referință

Probele prelevate în cadrul implementării controlului oficial sunt examinate de IP CNSAPSA, Laboratorul Național de Referință pentru sănătatea animală, precum și LNR pentru *Salmonella* la animale vii.

În 2020, LNR a fost acreditat la cerințele standardului SM EN ISO/IEC 17025:2018 „Cerințe generale pentru competență laboratoarelor de încercări și etalonări” de către Organismul Național de Acreditare MOLDAC la metoda Izolarea și identificarea bacteriilor din genul *Salmonella* conform Documentului de Referință SM EN ISO 6579-1:2017, SM EN ISO 6579-1:2017/A1:2020 și la metoda Tipizarea serologică a tulpinilor de *Salmonella* conform Documentului de Referință SM CEN ISO/TR 6579-3:2014.

Probele pentru *Salmonella* pentru găinile reproducătoare, prelevate de proprietari pentru autocontrol pot fi analizate doar în Laboratorul Național de Referință – IP CNSAPSA care este acreditat pentru *Salmonella* spp.

LNR pentru *Salmonella* a participat la 2 teste de competență pentru detecție și tipizarea serologică în 2024 organizate de European Union Reference Laboratory for *Salmonella*, National Institute for Public Health and the Environment (RIVM), Olanda cu rezultate satisfăcătoare.

Perioada și timpul din momentul recepției probei în laborator până la începerea investigației să nu depășească 72 de ore (p.12.1) conform standardului SM EN ISO 13307:2014 ”Microbiologia produselor alimentare și furajelor. Etapa de producție primară. Tehnici de prelevare a probelor.

La IP CNSAPSA, probele vor fi păstrate în frigider până la 48 de ore de la primire.

Încălțăminte de protecție de unică folosință:

a) fecalele de pe încălțăminte se recoltează și se pun în 225 ml soluție tamponată cu apă cu peptonă la temperatura mediului;

b) se amestecă preparatul până când proba este complet saturată și se continuă cultura folosind metoda de detecție.

Alte probe de fecale și praf:

a) se recoltează și se amestecă cu grijă probe de fecale, iar pentru cultură se prelevează o subprobă de 25 g;

b) subproba de 25 g este scufundată în 225 ml soluție de apă tamponată cu peptonă la temperatura mediului.

Cel puțin un izolat din fiecare probă pozitivă trebuie să fie serotipat conform clasificării Kaufmann - White.

Pentru determinarea criteriilor microbiologice în alimente IP CNSAPSA efectuează investigații în conformitate cu metoda analitică de referință SM EN ISO 6579-1:2017 (pentru detecție) și SM CEN ISO/TR 6579-3:2014 (pentru serotipizare), care transpun prevederile Regulamentului (CE) nr. 2073/2005 al

Comisiei din 15 noiembrie 2005 privind criteriile microbiologice pentru produsele alimentare.

Probele prelevate în conformitate cu cerințele prevăzute în Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate nedestinate consumului uman (armonizate cu Regulamentul (CE) nr. 1069/2009) sunt examinate conform cerințelor standardului SM EN ISO 6579-1:2017, SM EN ISO 6579-1:2017/A1:2020.

La finalizarea investigației, IP CNSAPSA trimite rezultatul autorității veterinare competente în cazul programului oficial de control sau proprietarului în cazul programului de autocontrol.

LNR asigură păstrarea și integritatea a tulpinilor izolate din *Salmonella* spp. provenite din controale oficiale efectuate de către inspectorii ANSA pe o perioadă de doi ani pentru eventuală tipizarea serologică a tulpinilor de *Salmonella* sau sensibilitatea la antimicrobiene a tulpinilor izolate, în conformitate cu metodele actuale de laborator.

Protocolul de prelevare a probelor pentru efectuarea autocontrolului

Notă de însoțire a probelor

Nr*...../Data.....

*nr unic /de cod

Astăzi, data de mai sus, la ora....., subsemnatul.....
....., am prelevat, în conformitate cu Programul Național de Control al Salmonelozelor zoonotice la găini reproducătoare de la din localitatea (adresa) următoarele probe de material biologic de origine animală în cadrul programului de autocontrol:

Nr. Crt.	Probe recoltate		Mărimea efectivului supus testării	Examene de laborator solicitate
	Felul probei (fecale, meconiu, cadavre)	Proveniența probei (hala, compartiment)		

Proba a fost ambalată, etichetată (individualizată) și sigilată în conformitate cu instrucțiunile în vigoare și se va expedia către IP Centrul Național Sănătatea Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor

Date de identificare ale exploatației:

1. Identificarea exploatației – codul exploatației (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Capacitatea exploatației/ciclu (număr de păsări existente/ciclu) (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Capacitatea exploatației/an (numărul de păsări existente/an) (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. Vârsta păsărilor de la care au fost recoltate probele:

--	--	--	--

5. Tratamente efectuate păsărilor:

.....
.....
.....
.....

6. Vaccinarea anti-Salmonella a efectivului de păsări de unde au fost recoltate probele:

DA

--

NU

--

NU SE CUNOAȘTE

--

7. Tipul de vaccin anti-Salmonella folosit (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)

VACCIN INACTIVAT	
VACCIN VIU (se va preciza tulpina)	

8. Data administrării vaccinului (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)

a. La origine

--	--	--

b. Ultima administrare

--	--	--

9. Furajarea păsărilor

.....

.....

.....

10. Rezultatul ultimei testări pentru Salmonella:

POZITIV ☐

NEGATIV ☐

NU SE CUNOAȘTE ☐

11. Serovarurile de Salmonella detectate anterior (se completează dacă la punctul 11 rezultatul este pozitiv)

.....

.....

.....

12. Materialele folosite pentru prelevarea de probe

13. Sistemul de creștere

SISTEM DE CREȘTERE CONVENȚIONAL	
SISTEM DE CREȘTERE LIBER STANDARD	
SISTEM DE CREȘTERE LIBER ECOLOGIC	
SISTEM DE CREȘTERE	

14. Data și ora prelevării probei

Data

Ora

15. Condiții de transport

- asigurarea temperaturii (2-8°C)

DA ☐

NU ☐

Reprezentantul unității,

Protocolul de prelevare a probelor pentru efectuarea controlului oficial

AGENȚIA NAȚIONALĂ PENTRU SIGURANȚA ALIMENTELOR

Subdiviziunea Teritorială pentru Siguranța Alimentelor.....

PROCES-VERBAL

de recoltare a probei

Nr*...../Data.....

*nr unic /de cod

Astăzi, data de mai sus, la ora....., subsemnatul.....
....., medic veterinar oficial, am prelevat în conformitate cu Programul Național
de Control al Salmonellozelor zoonotice la găini pentru reproducere, de
la....., din localitatea
(adresa), următoarele probe de material
biologic de origine animală:

Nr. Crt.	Probe recoltate		Mărimea efectivului supus testării	Examene de laborator solicitate
	Felul probei (fecale, praf)	Identificarea probelor		

Probele au fost ambalate, etichetate (individualizate) și sigilate cu sigiliu nr. în fața
noastră, conform instrucțiunilor în vigoare și se vor expedia către IP Centrul Național Sănătatea
Animalelor, Plantelor și Siguranța Alimentelor

Date de identificare ale exploatației:

1. Identificarea exploatației – codul exploatației (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2. Capacitatea exploatației/ciclu (număr de păsări existente/ciclu) (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Capacitatea exploatației/an (numărul de păsări existente/an) (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Date despre efectivul testat

4. Identificarea efectivului de unde au fost recoltate probele (valori alfanumerice):

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. Vârsta păsărilor de la care au fost recoltate probele:

--	--	--	--

6. Tratamente efectuate păsărilor

.....
.....
.....
.....

Vaccinarea anti-Salmonella a efectivului de păsări de unde au fost recoltate probele:

DA		NU		NU SE CUNOAȘTE	
----	--	----	--	----------------	--

8. Tipul de vaccin anti-Salmonella folosit (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)

VACCIN INACTIVAT	
VACCIN VIU (se va preciza tulpina)	

9. Data administrării vaccinului (se completează dacă la punctul 7 răspunsul este pozitiv)

a.La origine

--	--	--

b.Ultima administrare

--	--	--

10.Furajarea păsărilor

11. Rezultatul testărilor anterioare pentru Salmonella:

POZITIV

--

NEGATIV

--

NU SE CUNOAȘTE

--

12. Serovarurile de Salmonella detectate anterior (se completează dacă la punctul 11 rezultatul este pozitiv)

13. Materialele folosite pentru prelevarea de probe

14. Sistemul de creștere

SISTEM DE CREȘTERE CONVENȚIONAL	
SISTEM DE CREȘTERE LIBER STANDARD	
SISTEM DE CREȘTERE LIBER ECOLOGIC	
SISTEM DE CREȘTERE.....	

Date privind transportul probelor recoltate

15. Data și ora transmiterii probelor recoltate către laboratorul sanitar veterinar

Data

--	--	--

Ora

--	--

16. Dacă se garantează următoarele condiții de transport

- asigurarea temperaturii (2-8°C)

DA

--

NU

--

Prezentul proces verbal s-a întocmit în 3 exemplare, dintre care una din copii însoțește probele ce se trimit la laborator, originalul rămâne la medicul veterinar oficial care a efectuat prelevarea de probe, iar cealaltă copie rămâne la unitate (proprietar).

- de scris în procedura

Medic veterinar oficial,

.....
(L.S. Semnătura și parafa)

Reprezentantul al unității,

.....
(proprietar)

Transportul și pregătirea probelor prelevate

Eșantioanele sunt trimise prin curier expres sau prin curier la IP CNSAPSA, în termen de 24 de ore de la prelevare.

Dacă nu sunt trimise în 24 de ore, acestea trebuie refrigerate.

Probele pot fi transportate la o temperatură ambiantă, cu condiția ca temperatura să nu fie excesivă (peste 25 °C) și să nu fie expuse la lumina solară.

Perioada și timpul din momentul recepției probei în laborator până la începerea investigației să nu depășească 72 de ore (p.12.1) conform standardului SM EN ISO 13307:2014 "Microbiologia produselor alimentare și furajelor. Etapa de producție primară. Tehnici de prelevare a probelor.

La IP CNSAPSA, eşantioanele trebuie păstrate refrigerate până la analiza lor, efectuată în următoarele 48 de ore de la primirea acestora.

Încălțăminte de protecție de unică folosință:

a) cele două perechi de încălțăminte de protecție de unică folosință (sau tălpici) sunt despachetate cu grijă, astfel încât să nu se desprindă materiile fecale aderente, acestea fiind adunate și puse în 225 ml de soluție tamponată de apă cu peptonă încălzită în prealabil la temperatura mediului ambiant;

b) preparatul se amestecă până când eşantionul este saturat în întregime și se continuă cultura prin utilizarea metodei de depistare.

Alte eşantioane de materii fecale și de praf:

a) eşantioanele de materii fecale sunt adunate și amestecate cu grijă, iar un subeşantion de 25 g se prelevează în vederea culturii;

b) subeşantionul de 25 g este imersat în 225 ml de soluție tamponată de apă cu peptonă încălzită în prealabil la temperatura mediului ambiant;

Examinările de laborator pentru Salmoneloza la animale sunt efectuate de LNR pentru Salmoneloza la animale.

Pentru detectarea Salmonela spp. se utilizează metoda Izolarea și identificarea bacteriilor din genul Salmonella (conform standardului SM EN ISO 6579-1:2017, SM EN ISO 6579-1:2017/A1:2020 "Microbiologia lanțului alimentar. Metoda orizontală pentru detectarea, numărarea și tipizarea serologică a bacteriilor de genul Salmonella. Partea 1: Detectarea bacteriilor de genul Salmonella.

Cel puțin un izolat din fiecare eşantion pozitiv trebuie serotipizat, în conformitate cu clasificarea Kaufmann-White.

Probele prelevate la inițiativa operatorului din industria alimentară, prin metoda Izolarea și identificarea bacteriilor din genul Salmonella pot fi înlocuite cu metode alternative relevante, validate în plan internațional și național.

Laboratorul național de referință va asigura depozitarea și garanta integritatea a cel puțin a suşelor izolate de Salmonela spp. de la probele prelevate de către autoritatea competentă, pentru o perioadă de minimum doi ani, în vederea unei lizotipii ulterioare sau a unui test de sensibilitate la agenții antimicrobieni, în conformitate cu metodele normale de colectare de culturi.

11. Criteriile de evaluare tehnică și financiară preliminară la supravegherea Salmonellei

	Denumirea exploatații	Numărul autorizație sanitar-veterinară	Tipul efective	Nr. total efective	Nr. total păsări	Tipul testului	Tipul de probe	Nr. de teste planificate
1	SRL Impex Line	AS1VF0022333VF	Găini reproducere	3	25 000	Bacteriologic	Probe de fecale și praf	6
2	SRL Sumagro Service	P-2123/2023	Găini reproducere	1	54 000	Bacteriologic	Probe de fecale și praf	2
3	SRL Pilicic grup	01AA0002936AA	Găini reproducere	4	20 000	Bacteriologic	Probe de fecale și praf	8
4	SRL Golden Cic	AS1 VF0078753VF	Găini reproducere	1	9000	Bacteriologic	Probe de fecale și praf	2
5	SRL Cavi Pilici	P-3778/2025	Găini reproducere	1	4000	Bacteriologic	Probe de fecale și praf	2
6	SRL PB Nord	AS1*VF* 0007841VF	Găini reproducere	1	6700	Bacteriologic	Probe de fecale și praf	2
Total				11	118700			22

12. Analiza detaliată a costului programului

Costurile menționate mai jos sunt estimate pentru o perioadă de un an (1 ianuarie 2026 – 31 decembrie 2026)

Costuri referitoare la	Specificare	Număr de unități	Cost unitar în, lei	Suma totală în, lei
1. Testare				
1.1. Costul analizei	Test: Examen bacteriologic pozitiv pentru detectarea Salmonellei spp.	22	560	12 320
	Test: Examen bacteriologic negativ pentru detectarea Salmonellei spp.	22	560	12 320
	Test : Serotipizarea Salmonellei spp.	22	782	17 204
	Test: detectarea agenților antimicrobieni sau efectului de inhibare a proliferării bacteriene în țesuturi provenite de la păsări din efectivele testate pentru Salmonella cu metoda HPLC	22	157,45	3 464
1.2. Costul prelevării	Containere sterile de unică folosință pentru prelevarea materiilor fecale	15	1,4	21
	Pereche de mănuși de unică folosință	50	2,2	110
	Probe de pe încălțăminte de unică folosință	110	2	220
1.3. Alte costuri	Halate de protecție	15	37,4	561
2. Vaccinarea				
3. Sacrificarea și eliminarea				
4. Curățarea și dezinfecția	Test: Test bacteriologic privind verificarea eficienței dezinfectării adăposturilor de păsări domestice după depopulare dintr-un efectiv testat pozitiv cu Salmonella			
5. Salarizarea (personal contractat doar pentru program)				
6. Consumabile și echipament specific				
7. Alte costuri				
TOTAL:				46 210